

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA'LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI
TOSHKENT DAVLAT SHARQSHUNOSLIK UNIVERSITETI**

**61010400 – Turizm (faoliyat yo‘nalishlari bo‘yicha sharq(xitoy)
tillari bilan)**

**ta'lim yo‘nalishi bitiruvchilari uchun ixtisoslik fanlaridan
YAKUNIY DAVLAT ATTESTATSIYASI SINOVI**

DASTURI

Toshkent - 2025 y.

Ushbu dastur O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2024-yil 13- dekabrda "Oliy va kasbiy ta'lim tashkilotlari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasini tashkil etish chora-tadbirlari to'g'risida"gi 836-son qarori 1-ilovasi bilan tasdiqlangan "Oliy ta'lim tashkilotlari bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasini o'tkazish tartibi to'g'risida"gi NIZOMga asosan ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

Xusanov Ch.Q. – TDSHU "Turizm" kafedrasini mudiri, i.f.n., dotsent.

Azizova N.T. – TDSHU "Turizm" kafedrasini dotsenti, i.f.n

Taqrizchilar:

Sodiqov Z.R. – O'zbekiston xalqaro islomshunoslik akademiyasi "Islom iqtisodiyoti va moliyasi, ziyorat turizmi" kafedrasini dotsenti, iqtisodiyot fanlari nomzodi.

Aliyeva M.T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti "Turizm va mehmonxona biznesi" kafedrasini professori, i.f.d.

Dastur Toshkent davlat sharqshunoslik universiteti Kengashining 2025-yil
"29" 11 4 - sonli majlisida muhokama qilingan va tasdiqlangan.

KIRISH

Mazkur dastur 61010400 – Turizm (faoliyat yo'nalishlari bo'yicha sharq tillari bilan) ta'lim yo'nalishi bitiruvchilarining to'rt yil davomida ixtisoslik fanlarini jib-o'zlashtirganlik darajasini aniqlash uchun o'tkaziladigan Yakuniy Davlat testatsiyasi sinovlari uchun ishlab chiqilgan.

Dasturda Turizm (faoliyat yo'nalishlari bo'yicha sharq tillari bilan) ta'lim yo'nalishi o'quv rejasidagi mutaxassislik fanlari va sharq tiliga tegishli mavzular amrab olingan.

Universitet bakalavriat ta'lim yo'nalishlarining barchasida mutaxassislikka mos fanlar bo'yicha davlat attestatsiyasi sinovlari yozma ish shaklida o'tkaziladi. Yozma ishlar topshiriqlari to'rt qismdan iborat qilib belgilangan va unda 100 ballik baholash mezonlari qo'llaniladi:

1. Birinchi qism Turizmning nazariy asoslari – 25 ball;
2. Ikkinchi qism Xorijiy Sharq mamlakatlarida turizm– 25 ball;
3. Uchinchi qism sharq tillaridan tegishli mazmun va hajmdagi matnlarning sharq tiliga yozma tarjimai – 25 ball;
4. To'rtinchi qism ona tilidan tegishli mazmun va hajmdagi matnlarning sharq tiliga yozma tarjimai – 25 ball.

100 ballik baholash mezonlari dastur nihoyasida keltirilgan.

I. Turizmning nazariy asoslari

Turizm tushunchasi, maqsadlari va vazifalari. Turizmning shaxs va jamiyat uchun ahamiyati. Turizmning tasniflanishi, shakllari va turlari. Turistik tizim tushunchasi, turistik tizimning tarkibi. Turistik tizimning ijtimoiy quyi tizimi. Turistik tizimning iqtisodiy quyi tizimi. Turizmning hududiy quyi tizimlari. Turistik destinatsiyalar, klasterlar, maxsus iqtisodiy zonalar. Turistik tizim faoliyatining samaradorligi. Turizmning iqtisodiy mohiyati va mazmuni. Turizm eksporti. Turizm importi. Iqtisodiy va moliyaviy ko'rsatkichlar. Turizm rivojlanishining mamlakat iqtisodiyotiga bevosita va bilvosita ta'siri. Turizmning iqtisodiy samaradorligi. Turistik faoliyatning ijobiy va salbiy jihatlari. Turizm bozorining mohiyati mazmuni va vazifalari. Turizm bozorining tarkibi. Turizm bozorini segmentlash. Segmentlash turlari. Turizm bozoriga ta'sir etuvchi asosiy omillar. Turizm industriyasining mohiyati. Turizm industriyasining tarkibi. Mehmondorchilik industriyasi. Turizmdagi tadbirkorlik turlari. Turizm infratuzilmasining mohiyati. Turizm rivojlanishida infratuzilmasining roli. Turizm infratuzilmasi rivojlanishining huquqiy asoslari. Turizm infratuzilmasi rivojlanishining muammolari va istiqbollari. Turizm bozorida turoperator va turagentning roli. Turoperatorlik va turagentlik faoliyatining huquqiy asoslari. Turagentlar. Turoperatorlar. Turoperatorning xorijiy

vakili. Turizmda reklama. Turistik xizmatlarning mohiyati. Turistik xizmatlar klassifikatsiyasi. Turistik xizmatlarning o'ziga xos xususiyatlari. Turistik tashkilotlarning asosiy vazifalari. Turistik mahsulot tushunchasi va uning iqtisodiy mohiyati. Turistik mahsulotlar turlari va ularning tarkibiy qismlari. Turistik mahsulotlarning o'ziga xos xususiyatlari. Turistik resurslarning ijtimoiy iqtisodiy mazmuni va mohiyati. Turistik resurslarning turlari va ularning tasnifi. Turistik resurslardan foydalanish samaradorligiga ta'sir etuvchi omillar. Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda turistik resurslarning roli. Turizm sohasini davlat tomonidan tartibga solishning asosiy maqsadlari. Davlatning turizm va turizmning rivojlanish siyosatiga ta'siri. Turizm sohasini davlat tomonidan tartibga solish mexanizmini takomillashtirish.

Turizm va xalqaro turizm. Xalqaro turizmning mazmun-mohiyati. Xalqaro turizmning jahon xo'jaligidagi va xizmatlar xalqaro savdosidagi o'рни. Turizm eksport va import. Turizmning rivojlanish jarayonlari. Turizmga ta'sir etuvchi ichki va tashqi omillar. Turizmga ta'sir etuvchi siyosiy omillar. Turizmga ta'sir etuvchi iqtisodiy omillar. Turizmga ta'sir etuvchi madaniy-tarixiy omillar. Qabul qiluvchi mamlakatda iqtisodiy-siyosiy omillar. Ichki va tashqi turizm. Xalqaro turizmni amalga oshirishning sabab va maqsadlari. Xalqaro turizmning turlari. Tijoriy va ijtimoiy turizm. Turizm mahsuloti. Turizm bozori va sayyohlarning turlari. Turizm talabning o'ziga xos jihatlari. Xalqaro turizm bozorida raqobat. Turizm bozorini segmentlash. Demografik xususiyatlardan kelib chiqqan holda segmentlash. Xulq-atvordan kelib chiqqan holda segmentlash. Turizm talab. Turizm geografiyasining o'ziga xos jihatlari. Yevropada sayyohat turizmi. Amerika mintaqasida sayyohat turizmi. Osiyo-tinch Okeani mintaqasida sayyohat turizmi. Biznes turizmning geografiyasi. Ko'rgazma turizmi geografiyasi. Diniy turizm geografiyasi. Tibbiyot turizmi geografiyasi. Turizm oqimi statistikasi. Turizm daromad va xarajatlari statistikasi. Xalqaro turizmdan olinadigan daromad. Statistik hisobni olib borish usullari. Statistik kuzatuv. Xalqaro turizm statistikasini takomillashtirish yo'nalishlari. Turizm daromatlari va xarajatlari statistikasi. Xalqaro turizmning transmilliylashuvi. Xalqaro turizm bozorida transmilliy korporatsiyalar. Turizm biznesi xalqarolashishining asosiy sabablari. Mehmonxona biznesida TMK. Qabul qiluvchi mamlakat iqtisodiyotiga TMKlarning ta'siri. Jahon turizmida globalashuv jarayonlari. Turizm bozorida transport xizmatlarining o'рни. Turizm tashuvlarida havo transporti. Turizm avtotransport. Teploxod sayohatlarini tashkil etish. Turizm internet. Xalqaro turizm havo transportining o'рни. Turizmning bevosita va bilvosita ta'siri. Xalqaro turizmning YaIM hududiy differentsiyasiga ta'siri. Xalqaro to'lov balansining mamlakat to'lov balansiga ta'siri. Turistik balans. O'zbekistonda turizm rivojlanishining shart-sharoitlari. O'zbekiston xalqaro turizm bozoridagi qabul qiluvchi mamlakat sifatida. Mamlakatda turizm infratuzilmasining

holati. O'zbekistonda turizm statistikasi. Yevropa turizm markazlarining shakllanishi va rivojlanishi. Yevropa mamlakatlarida turizmni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishi. Covid-19 pandemiyasining Yevropa mamlakatlari turizmiga ta'siri va uning oqibatlarini bartaraf etish chora-tadbirlari. Amerika turizm markazlarining shakllanishi va rivojlanishi. Amerikada turizmni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishi. Covid-19 pandemiyasining Amerika turizmiga ta'siri va uning oqibatlarini bartaraf etish chora-tadbirlari. Osiyo turizm markazlarining shakllanishi va rivojlanishi. Osiyo mamlakatlarida turizmni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishi. Covid-19 pandemiyasining Osiyo mamlakatlari turizmiga ta'siri va uning oqibatlarini bartaraf etish chora-tadbirlari. Fors ko'rfazi mintaqasining turizm markazlarining shakllanishi va rivojlanishi. Fors ko'rfazi mintaqasi mamlakatlarida turizmni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishi. Covid-19 pandemiyasining Fors ko'rfazi mintaqasi mamlakatlari turizmiga ta'siri va uning oqibatlarini bartaraf etish chora-tadbirlari.

II. Xorijiy Sharq mamlakatlarida turizm

Yalpi milliy mahsulotni yaratishda turizmning ahamiyati. Jahonda va O'zbekistonda turizm rivojlanishining asosiy tendensiyalari. Xalqaro turizmning rivojlanish istiqbollari. Xitoy Xalq Respublikasida turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari. XXRda zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari. Mamlakatga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Mamlakatda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari. Yaponiyada turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari. Yaponiyada zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari. Mamlakatga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Mamlakatda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari. Malayziyada turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari. Malayziyada zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari. Mamlakatga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Mamlakatda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari. Singapurda turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari. Singapurda zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari. Mamlakatga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Mamlakatda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari. Tailandda turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari. Tailandda zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari. Mamlakatga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar

geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Mamlakatda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari. Hindistonda turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari. Hindistonda zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari. Mamlakatga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Mamlakatda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari. BAAda turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari. BAAda zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari. Mamlakatga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Mamlakatda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari. Saudiya Arabistonida turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari. Saudiya Arabistonida zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari. Mamlakatga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Mamlakatda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari. Turkiyada turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari. Turkiyada zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari. Mamlakatga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Mamlakatda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari. Marokashda turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari. Marokashda zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari. Mamlakatga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Mamlakatda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari. Isroildada turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari. Isroilda zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari. Mamlakatga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Mamlakatda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari. Misrda turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari. MARda zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari. Mamlakatga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Mamlakatda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari. Tunisda turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari. Tunisda zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari. Mamlakatga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Mamlakatda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari. Markaziy Osiyoda turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari. Markaziy Osiyo mintaqasi mamlakatlarida zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari. Mintaqaga

yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlari. Mintaqada pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari

Turizmning nazariy asoslaridan Davlat attestatsiyasi savollari

1. O'zbekistonda geografik kashfiyotlar va topilmalari kartografik metodlarini yoritib bering.
2. O'zbekistonda turizm rivojlanishining me'yoriy-huquqiy asoslarini yoritib bering.
3. Turizm va sayohat borasidagi ilk bilimlar xususiyatlar va ularning jahon turizm bilimlariga qo'shgan hissalarini asoslang.
4. Turizm asoslari fanining maqsad va vazifalarini muhim jihatlarini belgilab bering.
5. Jamiyat hayotida turizmning ijtimoiy ahamiyati nimani anglatadi?
6. O'zbekiston turizm siyosatini istiqbolli rivojlanishida eng ahamiyatli davlat misolini keltirib o'ting va tahlil qiling.
7. Turizm tushunchasi va uning maqsad va vazifalarini izohlab bering.
8. Turizmning shaxs va jamiyatdagi ahamiyatini iqtisodiy jihmatdan ta'riflab bering.
9. Turizmning klassifikatsiyalarini yoritib bering.
10. Turizm tushunchasiga O'zbekistonning turizm qonuni orqali ta'rif bering.
11. Turizmni kishilar jamiyat hayotidagi roli qanday.
12. Turistik tizim tushunchasi, turistik tizimning tarkiblarini ta'riflab bering.
13. Turistik tizimning ijtimoiy, iqtisodiy, hududiy quyi tizimlarining ahamiyatlari nimalardan iborat?
14. Turistik destinatsiyalar, klasterlar, maxsus iqtisodiy zonalarining turizm rivojlanishidagi roli?
15. Turizmning iqtisodiy mohiyati va mazmuni nimalardan iborat?
16. Turizmning eksport va import ko'rsatkichlarining roli?
17. Turizm rivojlanishining mamlakat ijtimoiy – iqtisodiy rivojlanishidagi roli nimalardan iborat?
18. Turizm bozorining mohiyati, mazmuni va vazifalari nimalardan iborat?
19. Turizm bozorining tarkibi va segmentlash turlarini izohlab bering?
20. Segmentlash turlari. Turizm bozoriga ta'sir etuvchi asosiy omillarni sanab izohlab bering.
21. Turizm industriyasining mohiyati va tarkiblarini sanab bering va izohlang?
22. Mexmondo'stlik industriyasi nimalardan iborat?
23. Turizm tadbirkorlik turlarini sanab bering va ta'riflab bering?

24. Turizm infratuzilmasining mohiyati nimalardan iborat va O'zbekiston uchun turistik rivojlangan davlatlar misoli qanday?
 25. Turizm rivojlanishida infratuzilmaning roli nimalardan iborat?
 26. Mamlakatlarda (hohlagan davlat nazarda tutilmoqda) turistik ob'ektlar va komplekslarni sanab bering va ta'riflang?
 27. Turizm infratuzilmasi rivojlanishining muammolari va istiqbollari nimalardan iborat, uni mamlakat iqtisodiyotida roli qanday?
 28. Turizm bozorida turoperator va turagentning rolini izohlang?
 29. Turagentlar va turoperatorlarning mohiyati va turistik rivojlanishda ularning o'rniga baho bering?
 30. Turoperatorning xorijiy vakili maqomi va mamlakat rivojlanishdagi roli qanday?
 31. Reklama tushunchasi va uning turizmni rivojlantirishdagi roli nimalardan iborat?
 32. Turistik xizmatlarning mohiyati, ularning tasniflanishi tushuntirib bering?
 33. Turistik xizmatlarning o'ziga xos xususiyatlarini ochib bering.
 34. Turistik tashkilotlarning asosiy vazifalarini nimalardan iboratligini ta'riflab bering?
 35. O'zbekistonda qanday turistik tashkilotlar mavjud va ularning faoliyatlariga iqtisodiy baho bering?
 36. Turistik mahsulot tushunchasi va uning iqtisodiy mohiyati nimalardan iboratligini izohlang?
 37. Turistik mahsulotlar turlari va ularning tarkibiy qismlari sanab o'ting?
 38. Turistik mahsulotlarning o'ziga xos xususiyatlarini izohlang?
 39. Turistik mahsulot va turistik xizmatlarning farqli jihatlarini izohlang?
 40. Turistik mahsulotlarning turizm rivojlanishidagi o'rniga baho bering?
 41. Turizm sohasini davlat tomonidan tartibga solishning asosiy maqsadlari.
 42. Davlatning turizm va turizmni rivojlanish siyosatiga ta'siri.
 43. Turizm sohasini davlat tomonidan tartibga solish mexanizmini takomillashtirish.
 44. Turistik resurslarning ijtimoiy iqtisodiy mazmuni va mohiyati.
 45. Turistik resurslarning turlari va ularning tasnifi.
 46. Milliy iqtisodiyotni rivojlantirishda turistik resurslarning roli.
 47. Sayohat qiluvchining "doimiy yashab turgan davlat" tushunchasini misollar asosida yoritib bering?
 48. Xalqaro turizm omillarini sanab bering va ularni ta'riflab bering?
 49. Turizm rivojlanish bosqichlarini ta'riflab bering?
 50. Turizmga ta'sir etuvchi omillarni sanab bering va alohida ta'riflab o'ting.
- Ushbu omillarning O'zbekistondagi ahamiyatini yoritib va tahlil qiling.

51. Turizmga ta'sir etuvchi siyosiy omillarni tahlil qiling. Uning davlatlardagi va O'zbekistondagi ahamiyatini yoritib bering.
52. Siyosiy barqarorlik indekslarining turizm oqimlariga ta'sirlarini yoritib.
53. Ichki va xalqaro turizm sanoatini farqlarini tahlil qiling.
54. Ichki turizmning xalqaro turizmga nisbatan afzalliklarini tahlil qiling.
55. Xalqaro turizmni amalga oshirishning sabab va maqsadlarini ta'riflab bering.
56. Xalqaro turizm turlarini ta'riflab bering.
57. Stenli Plog tasnifiga ko'ra turistlar shakllarini ta'riflab bering?
58. Turizm bozori va sayyohlarning turlarini izohlang.
59. Turistik bozor funksiyalarini ta'riflang va bozor ishtirokchilarini izohlang.
60. Jamiyatshunos Koen tomonidan guruhlangan turistlarni izohlang.
61. Turizmda talabning o'ziga xos jihatlari izohlang.
62. Xalqaro turizm bozorida raqobat tushunchalarini izohlang.
63. Turizm geografiyasining o'ziga xos jihatlari tahlil qiling.
64. Turizm bozorida transport xizmatlarining o'rniga baho bering.
65. Turizmda avtotransport jarayonlarini izohlang.
66. Turizmda dengiz kruiz sayohatni izohlang.
67. Turizmning milliy iqtisodiyotga bevosita va bilvosita ta'sirlarini tushuntirib.
68. Xalqaro turizmning YalM hududiy differentsiatsiyasiga ta'sirini baholang.
69. Xalqaro to'lov balansining mamlakat to'lov balansiga ta'siri izohlang.
70. Turizm sohasidagi davlat siyosatining asosiy yo'nalishlarini izohlab bering.
71. Turizmning rivojlanishiga ta'sir etuvchi qanday omillarni bilasiz?
72. Xalqaro xizmatlar savdosi tovarlar savdosidan farqli ravishda qanday xususiyatlarga ega?
73. Turizm bozorini psixiografik jihatdan segmentlash deganda nimani tushunasiz?
74. Turizm xizmati talabining xususiyatlari va undagi zamonaviy tendensiyalar?
75. Turizmning iqtisodiy ahamiyatini tushuntirib bering.

Xorijiy Sharq mamlakatlarida turizm fanidan Davlat attestatsiyasi savollari

1. Xitoyda tibbiy turizmning rivojlanishi shart – sharoitlariga ta'sir etuvchi omillarni izohlang.
2. Yaponiyada ta'lim turizmi rivojlanish istiqbollarini baholang.
3. Malayziyada ziyorat turizmining asosiy yo'nalishlari yoritib.
4. Singapurning yirik turistik markazlarning o'ziga xos xususiyatlarini tahlil qiling.
5. Tailandda ekoturizm rivojlanishining zamonaviy yo'nalishlari ta'riflang.
6. Hindiston-zamonaviy tibbiy turizm markazi sifatida shakllanishiga baho bering.

7. BAA –yirik rekreatsion markaz sifatida rivojlanishini yoriting.
8. Saudiya Arabistonida diniy turizm rivojlanishining zamonaviy xususiyatlari nimalardan iborat.
9. Turkiya Respublikasida pandemiya sharoitida xalqaro turizmning tartibga solinishini ta'riflang.
10. Marokashda turizm rivojlanishining zamonaviy yo'nlisllari yoriting.
11. Isroil - an'anaviy tibbiy turistik markaz sifatida shakllanishining o'ziga xos xususiyatlari.
12. Sharm el Sheyh yirik rekreatsion markaz rivojlanishini ta'riflang.
13. Tunisning turizm sohasiga pandemiyaning ta'siri izohlang.
14. Qozog'istonning zamonaviy turistik oqimlar geografiyasini baholang.
15. Vetnamda tibbiy turizmning rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlari.
16. Koreyada ta'lim turizmini izohlang.
17. Shri-Lankada ziyorat turizmining asosiy yo'nalishlari yoriting.
18. Qatarning yirik turistik markazlari sanab bering va ulardagi turistik oqimlarni izohlang.
19. Kambodjada ekoturizm rivojlanishinig zamonaviy yo'nalishlari nimalardan iborat.
20. Turkiya – zamonaviy tibbiy turizm markazi sifatida o'ziga xos xususiyatlari.
21. Kipr – yirik rekreatsion markaz sifatida rivojlanishining o'ziga xos xususiyatlarini yoriting.
22. Saudiya Arabistonida haj turizmi rivojlanishining zamonaviy xususiyatlari.
- 10 O'zbekistonda pandemiya sharoitida xalqaro turizmning tartibga solinishi nimalardan iborat.
- 11 Gonkongda turizm rivojlanishining zamonaviy yo'nlisllariga baho bering.
- 12 Xalqaro to'lov balansining mamlakat to'lov balansiga ta'siri izohlang.
- 13 O'zbekistonda turizm rivojlanishining shart-sharoitlarini izohlang.
- 14 O'zbekiston xalqaro turizm bozoridagi qabul qiluvchi mamlakat sifatida qanday namoyon bo'lishini tahlil qiling.
- 15 Mamlakatda turizm infratuzilmasining holatini yoritib bering.
- 16 Yevropa turizm markazlarining shakllanishi va rivojlanishi izohlang.
- 17 Yevropa mamlakatlarida turizmni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishi mexanizmlarini tahlil qiling.
- 18 Covid-19 pandemiyasining Yevropa mamlakatlari turizmiga ta'siri va uning oqibatlarini bartaraf etish chora-tadbirlar mexanizmini tahlil qiling.
- 19 Amerika turizm markazlarining shakllanishi va rivojlanishi tendensiyalariyaga baho bering.
- 20 Amerikada turizmni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishi mexanizmlarini tahlil qiling.

- 21 Osiyo turizm markazlarining shakllanishi va rivojlanishini izohlang.
- 22 Osiyo mamlakatlarida turizmni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanishi tahlil qiling.
- 23 Fors ko'rfazi mintaqasining turizm markazlarining shakllanishi va rivojlanishi izohlang.
- 24 Fors ko'rfazi mintaqasi mamlakatlarida turizmni davlat tomonidan qo'llab-quvvatlanish mexanizmlarini belgilang.
- 25 Covid – 19 pandemiyasining Osiyo mintaqasi va Fors ko'rfazi mamlakatlari turizmiga ta'siri va uning oqibatlarini bartaraf etish chora-tadbirlarini izohlang.
- 26 Yevropada sayyohat turizmini ta'riflab bering va submintaqalar bo'yicha izohlang.
- 27 Amerika mintaqasida sayyohat turizmi ahamiyatini yoritib bering.
- 28 Osiyo – tinch okeani mintaqasida sayyohat turizmiga baho bering. Submintaqalarga ajrating.
- 29 Xalqaro turizmning transmilliylashuvini izohlang.
- 30 Xalqaro turizm bozorida transmilliy korporatsiyalar sonini tahlil qiling va O'zbekistonda qanday turistik TMK mavjud.
- 31 Turizm biznesi xalqarolashuvining asosiy sabablari izohlang.
- 32 Mehmonxona biznesida TMK o'rniga baho bering va tahlil qiling.
- 33 XXRda zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari yoritib bering.
- 34 Xitoy Xalq Respublikasida turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari tavsiflang.
- 35 Xitoyga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlarini yoritib bering.
- 36 Xitoyda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari nimalardan iborat?
- 37 Yaponiyada turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlarini izohlab bering.
- 38 Yaponiyada zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlarini izohlang.
- 39 Yaponiyaga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlarini ochib bering?
- 40 Yaponiyada pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari aniqlang.
- 41 Malayziyada turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari yoritib bering.
- 42 Malayziyada zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari asosiy xususiyatlari nimalardan iborat?
- 43 Malayziyaga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlarini aniqlang.

- 44 Malayziyada pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari bayon qiling.
- 45 Yaponiyada zamonaviy turizm industriyasi bozorining yo'nalishlari.
- 46 Davlatlarda onlayn turizm bozori rivojlanishini yoriting.
- 47 Singapurda turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlarini izohlang.
- 48 Singapurda onlayn tur agentliklar faoliyatining rivojlanishini belgilang.
- 49 Singapurda zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlarini ochib bering.
- 50 Singapurda yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat?
- 51 Singapurda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari tahlil qiling.
- 52 Singapur turizmining ASEAN mintaqasidan farqli xususiyatlarini bayon qiling.
- 53 Tailandda turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlarini bayon eting.
- 54 Tailandda zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlarini yoriting.
- 55 Tailandga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasini aniqlang.
- 56 Tailandda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollari izohlang.
- 57 Hindistonda turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlarini yoriting.
- 58 Hindistonda madaniy meros ob'ektlarining joylashuv geografiyasini ochib bering.
- 59 Hindiston turizmida zamonaviy innovatsion texnologiyalarni tadbiq etilish amaliyoti nimalarda kuzatiladi?
- 60 Hindistonda onlayn tur agentliklar faoliyatig baho bering.
- 61 Hindistonda zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlarini ochib bering.
- 62 Hindistonga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlarini yoriting.
- 63 Hindistonda pandemiyadan keyingi turizm qiyofasi xususiyatlarini bayon qiling.
- 64 BAAda turizm rivojlanish xususiyatlari nimalardan iborat?
- 65 BAAda zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlari tashkil topishini bayon qiling.
- 66 BAAda turistik oqimlar geografiyasini yoriting.
- 67 BAAda pandemiyadan keyingi turizm holatini ochib bering.
- 68 Saudiya Arabistonida turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlarini tahlil qiling.
- 69 Saudiya Arabistonida zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlarini ochib bering.

- 70 Saudiya Arabistoniga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasi va ularning o'ziga xos xususiyatlarini yoriting.
- 71 Saudiya Arabistonida pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollarini ochib bering.
- 72 Turkiyada turizm rivojlanishining omillari va shart-sharoitlari nimalardan iborat?
- 73 Turkiyada zamonaviy turizm shakllari va yo'nalishlarini tahlil qiling.
- 74 Turkiyaga yo'naltirilgan asosiy turistik oqimlar geografiyasining asosiy xususiyatlari.
- 75 Mamlakatda pandemiya sharoitida turizm sohasining davlat tomonidan tartibga solinishi va uning rivojlanish istiqbollarini yoriting.

III. MUTAXASSISLIKKA OID MATNNI SHARQ TILIDAN ONA TILIGA TARJIMA QILISH (800-1000 belgi)

1-savol. Matnni xitoy tilidan o'zbek tiliga tarjima qiling.

探索中国：一场跨越时空的奇妙之旅

中国，一个拥有五千年悠久历史和灿烂文化的国度，同时也是一个充满现代活力和无限可能的旅游目的地。它以其独特的魅力吸引着世界各地的游客，无论是对古老文明的探索，还是对自然风光的向往，亦或是对现代都市的体验，中国都能为您呈现一场无与伦比的感官盛宴。

踏上中国的土地，你将开启一段穿越时空的旅程。首先映入眼帘的，是那些历经千年风雨却依然巍峨的古迹。雄伟的万里长城，是人类智慧与毅力的象征，蜿蜒盘踞在群山之间，诉说着千年的故事与抵御外敌的英勇。在北京，紫禁城（故宫博物院）曾是明清两代的皇家宫殿，金碧辉煌，气势磅礴，每一砖一瓦都承载着厚重的历史，漫步其中，仿佛能听到昔日帝王的足音和宫廷的低语。

在古都西安，世界第八大奇迹——秦始皇兵马俑以其恢弘的气势和精湛的工艺，无声地守护着帝王的陵墓，展现了两千多年前的帝国雄风与匠心独运。此外，敦煌莫高窟的石窟艺术，集合了佛教文化、雕塑、壁画于一体，其精美绝伦的艺术成就令人叹为观止，是丝绸之路上的璀璨明珠。漫步在古

老的丽江古城或平遥古城，感受小桥流水人家的诗意，体验淳朴的民俗风情，仿佛时间在这里放慢了脚步。

除了深厚的历史文化底蕴，中国还拥有令人叹为观止的自然风光。桂林山水甲天下，漓江两岸的奇峰异石、碧水悠悠，构成了一幅幅绝美的山水画卷，乘坐竹筏漂流其间，如同置身仙境。张家界国家森林公园的石英砂岩峰林，如同仙境般悬浮在云雾之中，独特的喀斯特地貌令人惊叹。憨态可掬的大熊猫是中国的国宝，在成都大熊猫繁育研究基地，你可以近距离观赏这些可爱的生灵，感受它们带来的治愈力量。长江三峡的雄奇险峻，黄山云海的变幻莫测，九寨沟的五彩池和瀑布群，都让人流连忘返，感叹大自然的鬼斧神工。

与此同时，中国也是一个充满现代气息的国度。上海的陆家嘴天际线，由东方明珠、金茂大厦和上海中心大厦等摩天大楼组成，是现代都市的象征，夜晚的霓虹璀璨，令人目眩神迷。北京的鸟巢和水立方，是现代建筑艺术的杰作。中国高速铁路网的便捷高效，让你能舒适快捷地穿梭于各大城市之间，体验科技带来的便利。

美食更是中国旅行不可或缺的一部分。中国地大物博，八大菜系各具特色，风味万千。从北京的烤鸭、四川的麻婆豆腐，到广东的早茶、上海的小笼包，再到新疆的羊肉串、云南的过桥米线，每一道菜都承载着独特的地域风味和烹饪艺术，满足你的味蕾，让你在品尝中感受中华饮食文化的博大精深。

无论是探索古老的文明遗迹，还是沉醉于壮丽的自然风光，抑或体验现代都市的繁华，品尝各地的特色美食，中国都能为你提供一场无与伦比的旅行体验。背起行囊，踏上这片神奇的土地吧，让中国之旅成为你人生中最宝贵的记忆，发现一个多元、活力、充满故事的精彩世界。

**IV. MUTAXASSISLIKKA OID MATNNI ONA TILIDAN
O'RGANILGAN SHARQ TILIGA TARJIMA QILISH (800-1000 so'z)
2-savol. Matnni xitoy tiliga tarjima qiling.**

O'zbekiston: Qadimiy madaniyat va zamonaviy rivojlanish diyori

O'zbekiston – Markaziy Osiyoning yuragi, boy tarix, madaniyat va mehmondo'stlik maskani. Bu diyori o'zining betakror jozibasi bilan butun dunyo sayyohlarini o'ziga chorlaydi.

Samarqand, Buxoro, Xiva kabi qadimiy shaharlarimiz insoniyat sivilizatsiyasining bebaho durdonalari hisoblanadi. Samarqanddagi Registon maydoni, Buxorodagi Poi Kalon majmuasi va Xivadagi Ichan-Qal'a majmuasi o'zining ulug'vor me'morchiligi, moviy gumbazlari va noyob koshinlari bilan tashrif buyurgan har qanday mehmonni hayratga soladi. Bu shaharlar Buyuk Ipak yo'li chorrahalarida joylashib, asrlar davomida savdo va madaniyat rivojiga asos bo'lgan.

O'zbekistonning go'zal tabiati ham o'ziga rom etadi: Qizilqum sahrosining cheksiz kengliklari, Tyan-Shan tog'larining qorli cho'qqilari va yam-yashil vohalar mamlakatga o'zgacha ko'rk bag'ishlaydi. So'nggi yillarda Orol dengizi fojiasining oqibatlarini yumshatish borasida ham katta ishlar qilinmoqda.

Bugungi O'zbekiston qadimiy an'analarni zamonaviy rivojlanish bilan uyg'unlashtirib, jadal qadamlar bilan oldinga bormoqda. Poytaxt Toshkent modern me'morchilik, keng xiyobonlar va zamonaviy infratuzilmasi bilan Markaziy Osiyoning yirik shaharlaridan biriga aylangan. Yangi korxonalar va ta'lim muassasalari barpo etilmoqda.

O'zbek xalqining mehmondo'stligi va samimiyligi har bir sayyohni lol qoldiradi. Har bir uyda sizga dasturxon yozib, palov, somsa kabi milliy taomlarimiz bilan siylashga tayyor turishadi. O'zbekiston ipak gilamlar, keramik buyumlar va zargarlik buyumlari kabi milliy hunarmandchilik an'analari bilan ham mashhur.

Xulosa qilib aytganda, O'zbekiston sizga unutilmas taassurotlar va yorqin xotiralar qoldiradigan maskandir. Bu yerda siz tarixga sho'ng'ishingiz, go'zal tabiatdan bahramand bo'lishingiz va iliq insoniy munosabatlarni his qilishingiz mumkin. Keling, O'zbekistonning betakror jozibasini o'z ko'zingiz bilan ko'ring!

**Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovlarining mutaxassislik fanlaridan
yozma ish topshiriqlari bo'yicha talabalar bilimni baholash mezonlari**

Yakuniy davlat attestatsiyasi sinovlarini baholash uchun maksimal baho - 100 ball etib belgilanadi.

Mutaxassislik fanlari bo'yicha yakuniy davlat attestatsiyasi sinovi biletlarining har birida 4 tadan savol bo'lib, ular quyidagi mezonlar asosida baholanadi:

1. Birinchi va ikkinchi savollar mutaxassislik fanlariga tegishli bo'ladi. Ularning har biriga yozilgan javoblarni baholash 25 ball doirasida amalga oshiriladi.

Savol bo'yicha javoblarni baholash quyidagi jihatlarni hisobga olgan holda amalga oshiriladi:

- mavzu nazariy va amaliy bog'liqlikda yoritilganligi;
- mazmunni yoritishda mustaqil ilmiy mushohada yuritish iqtidori mavjudligi;
- nom va ilmiy atamalarining to'g'ri yoritilganligi;
- ilmiy mushohada yuritish iqtidori to'la ko'ringan;
- keltirilgan faktlar hozirgi davrdagi jarayonlar, o'zgarishlar bilan o'zaro aloqadorlikda ochib berilganligi, chuqur ilmiy tahlil etilgan hamda xronologik jihatdan to'g'ri yoritilganligi;
- o'z fikrini tizimli mustaqil va erkin ifoda eta olganligi;
- fikrning aniq va izchil ifodalanganligi, barcha savollarning to'liq yoritilganligi va bunda tegishli ilmiy adabiyotlarga tayanilganligi va xulosalarning har tomonlama chuqur asoslanganligi.

BAHOLASH SHKALASI

1. Fikr aniq va izchil ifodalangan, barcha savollar mutlaqo to'liq yoritilgan va bunda tegishli ilmiy adabiyotlarga tayanilgan va har tomonlama chuqur asoslangan javoblarga **21,5-25 ballgacha** – *a'lo* baho qo'yiladi.

2. Savollarga nisbatan to'liq javob berilgan, fikr izchil ifodalangan, lekin bunda tegishli ilmiy va uslubiy adabiyotlarga kamroq e'tibor berilgan bo'lsa, **17,6-21,4 ballgacha** - *yaxshi* baho qo'yiladi.

3. Savollarga qisman javob bera olgan va ma'lum darajada ilmiy, o'quv-uslubiy adabiyotlaridan foydalangan bo'lsa, **14-17,5 ballgacha** – *qoniqarli* baho qo'yiladi.

4. Fikr aniq ifoda etilmagan, savolga qisman bo'lsada to'g'ri javob berilmagan, tegishli ilmiy, o'quv-uslubiy adabiyotlardan mutlaqo foydalanilmagan javoblar uchun **0-13,9 – ballgacha qoniqarsiz** baho qo'yiladi.

2. Uchinchi savol bo'yicha mutaxassislikka oid (ijtimoiy va iqtisodiy) mavzulardagi va 800-1000 belgi atrofidagi hajmga ega sharq tilidagi matn ona tiliga tarjima qilinadi.

3. To'rtinchi savol bo'yicha mutaxassislikka oid (ijtimoiy va iqtisodiy) mavzulardagi va 800-1000 belgi atrofidagi hajmga ega ona tilidagi matn sharq tiliga tarjima qilinadi.

Yozma tarjimani baholashga **25 ballik mezon** qo'llaniladi. Matn tarjimasi quyidagi mezon asosida baholanadi:

BAHOLASH SHKALASI

a) matnni to'liq 100 foiz tarjima qilsa	25 ball
b) 90 foiz tarjima qilsa	20 ball
v) 80 foiz tarjima qilsa	17,5 ball
g) 70 foiz tarjima qilsa	15 ball
d) 60 foiz tarjima qilsa	22,5 ball
e) 50 foiz tarjima qilsa	12,5 ball
j) 50 foizdan kam tarjima qilsa	0 ball

Tarjima hajmidan kelib chiqib, baholashda oraliq ballar ko'rsatkichlari ham qo'llanishi mumkin.

Yozma ish natijalari bo'yicha sinov yakunida yig'ilgan ballar to'planib ballar jamlanadi va quyidagicha baholanadi:

1. 90-100 ballgacha – "a'lo".
2. 70-89 ballgacha – "yaxshi".
3. 60-69 ballgacha – "qoniqarli".
4. 0-59 ballgacha – "qoniqarsiz"

100 ballik va 5 ballik baholash tizimlarining o'zaro mosligi jadvali

5 baholik shkala	100 ballik shkala		5 baholik shkala	100 ballik shkala		5 baholik shkala	100 ballik shkala
5,00-4,96	100		4,30-4,26	86		3,60-3,56	72
4,95-4,91	99		4,25-4,21	85		3,55-3,51	71
4,90-4,86	98		4,20-4,16	84		3,50-3,46	70
4,85-4,81	97		4,15-4,11	83		3,45-3,41	69
4,80-4,76	96		4,10-4,06	82		3,40-3,36	68
4,75-4,71	95		4,05-4,01	81		3,35-3,31	67
4,70-4,66	94		4,00-3,96	80		3,30-3,26	66
4,65-4,61	93		3,95-3,91	79		3,25-3,21	65
4,60-4,56	92		3,90-3,86	78		3,20-3,16	64
4,55-4,51	91		3,85-3,81	77		3,15-3,11	63
4,50-4,46	90		3,80-3,76	76		3,10-3,06	62
4,45-4,41	89		3,75-3,71	75		3,05-3,01	61
4,40-4,36	88		3,70-3,66	74		3,00-2,96	60
4,35-4,31	87		3,65-3,61	73		2,96 dan kam	60 dan kam

Eslatma: Yakuniy davlat attestatsiyasi jarayonida qo'yilgan bahodan norozi bo'lgan bitiruvchilar yakuniy davlat attestatsiyasi baholari e'lon qilingan kundan e'tiboran uch kun muddat ichida apellyatsiya komissiyasiga murojaat qilish huquqiga egadirlar. Talaba tomonidan berilgan ariza Apellyatsiya komissiyasi tomonidan 1 kun ichida ko'rib chiqiladi hamda DAK raisi bilan kelishilgan holda xulosa qilinadi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Boltabayev M.R., Tuxliyev I.S., Safarov B.Sh., Abduhamidov S.A. "Turizm: nazariya va amaliyot". Darslik. T.: "Fan va texnologiya", 2018 y. 400 b.
2. Sayfutdinov Sh.S., Nurfayziyeva M.Z., Xalimova F.N., "Turizm: Nazariya va amaliyot". O'quv qo'llanma. Toshkent. "Iqtisodiyot", 2019 y. 146 b.
3. Tuxliyev I.S., Abduhamidov S.A. "Turizm: nazariya va amaliyot". Darslik. T.: "Fan va texnologiya", 2021 y. 424 b
4. Riskulov R.B. "Xalqaro turizm asoslari". Darslik T.: 2023. 336 b

Qo'shimcha adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston — 2030" strategiyasi to'g'risidagi farmoni, 11.09.2023 yildagi PF-158-son, <https://lex.uz/ru/docs/-6600413>
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Respublikaning turizm salohiyatini jadal rivojlantirish hamda mahalliy va xorijiy turistlar sonini yanada oshirishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi qarori, 26.04.2023 yildagi PQ-135-son, <https://lex.uz/uz/docs/-6456786>
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Turizm yo'nalishidagi islohotlarni yanada jadallashtirish va sohada davlat boshqaruvi tizimini samarali tashkil qilish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori, 27.07.2023 yildagi PQ-238-son, <https://lex.uz/uz/docs/-6549286>
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Turizm sohasida kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi qarori, 18.07.2024 yildagi PQ-269-son, <https://lex.uz/docs/-7031185>
5. O'zbekiston Respublikasining "Turizm to'g'risidagi" Qonuni. Qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi, 19.07.2019 y., 03/19/549/3446-son.
6. 2019-2025-yillarda O'zbekiston Respublikasida turizm sohasini rivojlantirish konsepsiyasi. <https://lex.uz/docs/4143188>.
7. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-2026-yillarga mo'ljallangan yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida Farmoni. <https://lex.uz/docs/-5841063>.
8. Sh.M. Mirziyoyev. Hozirgi zamon va Yangi O'zbekiston. - Toshkent: O'zbekiston, 2024.
9. 5. Sh.M. Mirziyoyev Yangi O'zbekistonda taraqqiyot strategiyasi asosida demokratik islohotlar yo'lini qat'iy davom ettiramiz. 6-jild. - Toshkent: O'zbekiston, 2023
10. Sh.M. Mirziyoyev. Yangi O'zbekistonda erkin va faravon yashaylik. 5-jild.- Toshkent: O'zbekiston, 2023.
11. Sh.M. Mirziyoyev. Inson qadri, uning huquq va erkinliklari, qonuniy manfaatlari uchun. -Toshkent: O'zbekiston, 2022.
12. Sh.M. Mirziyoyev. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. To'ldirilgan ikkinchi nashri. - Toshkent: O'zbekiston, 2022.
13. Sh.M. Mirziyoyev Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. – T.: "O'zbekiston", 2017. – 48 b.
14. Кусков А.С. Основы туризма. – "Кно Рус", 2015. - 242 b
15. Fletcher, J. y Fyall, A. (2013): Tourism, principles and practice. Editorial Pearson.(Ushbu kitob universitet ARMda PDF variantda mavjud)
16. J. Christopher. The business of tourism / J. Christopher Holloway, with Claire Humphreys and Rob Davidson. — 8th ed.
17. Е.Л.Писаревский. Основы туризма.-Москва, 2014.

18. S.K.Tashtayeva. Turizm iqtisodi va geografiyasi. Oquv qollanma.-T., 2023. 167 b.
19. M.T.Mirzayev, M.T.Aliyeva. Turizm asoslari. O'quv qo'llanma. -T., 2011.
20. I.S.Tuxliyev,R.Hayitboyev,B.SH.Safarov,G.R.Tursunova.Turizm asoslari. Darslik.- T., 2014.

Internet saytlari
Axborot manbaalari

1. <https://www.unwto.org> – Butunjahon Turizm Tashkiloti.
2. <https://www.uzbektourism.uz> – O'zbekiston Respublikasi Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim o'zgarishi vazirligi huzuridagi Turizm qo'mitasi.
3. www.gov.uz– O'zbekiston Respublikasi hukumat portali
4. www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari ma'lumotlari milliy bazasi.
5. www.uzbekistanairways.uz
6. www.uzbekrailways.uz
7. www.wttc.org